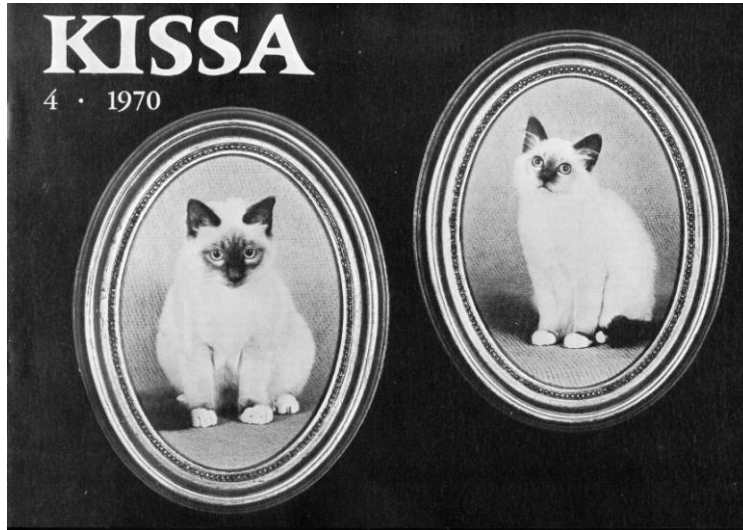

PYHÄ BIRMA – HISTORIIKKI

Pyhä birma 40 vuotta Suomessa

Helena Takari

1970 ensimmäiset pyhä birma-rotuiset kissat saapuivat Suomeen. Rodun toi maahamme Kerttu Kansanen, joka oli aiemmin kasvattanut colourpoint persialaisia kasvattajanimellä Charmkiss. Saimme Ruotsista kaksi sininaamio kissaa, jotka olivat uros Chinospin's Minh Thor (synt. 15.6.1970) sekä naaras Beatrice-San av Drotten (synt. 13.7.1970). Kissa toi Kansanen, joka oli luonut kontaktin ensimmäisiin ruotsalaisiin pyhä birma-kaasvatajiin. Uroksen omistuksen sai M-L Sandell ja naaras tuli Kansanen omistukseen.

Chinospin's Minh Thor & Beatrice san av Drotten

1971 syntyi maamme ensimmäinen pyhä birma -pentue. Pentueen vanhempina olivat edellä mainitut kissat ja kasvattajana Kerttu Kansanen kasvattajanimellään Charmkiss. Pentue syntyi 21.11.1971 ja pentueessa oli uros Charmkiss Ching-A-La sekä naaras Charmkiss Ching-A-Li. Uros jäi Kansanen omistukseen ja naaras myytiin Suomeen muuttaen tosin myöhemmin omistajansa mukana Ruotsiin. Kumpikaan kissoista ei jatkanut kasvatustyössä. Minh Thor ja Beatrice-San saivat myös toisen yhteisen pentueen, joka syntyi 2.6.1972. Tämä pentue käsitti kolme sininaamio urosta, jotka olivat nimeltään Charmkiss Ching-Be-Long, Charmkiss Ching-Be-Loved sekä Charmkiss Ching-Be-Lief. Näistäkään pennuista ei rekisteröity jälkeläisiä. Maamme ensimmäiset birmat eivät saaneet lisää pentueita Suomessa. Chinospin's Minh Thor kuoli jo vuonna 1976 ja Beatrice-San av Drotten palasi takaisin Ruotsiin saaden siellä vielä lisää pentuja. Kerttu Kansanen ei jatkanut pyhä birma-kissojen kasvatusta enää näiden pentueiden jälkeen.

1972 ensimmäinen ruskeanaamio pyhä birma saapui Suomeen. Kissa oli naaras Sinh Leonora av Silverbäcken, mutta kissaa ei käytetty jalostukseen. Kolme vuotta myöhemmin, vuonna 1975 saimme toisen ruskeanaamio birman, joka oli tällä kertaa uros nimeltä Izmir-San av Drotten. Samana vuonna saapui edelleen Ruotsista myös sininaamio naaras Vinterny Mi-San, joka oli ensimmäisen Suomeen tuodun pyhä birma-naaraan Beatrice-San av Drottenin jälkeläinen.

Izmir-San av Drotten

Vinterny Mi-San

1975 Izmir-San av Drotten ja Vinterny Mi-San saivat pentueen 28.12.1975. Kasvattajana oli Åb berg kasvattajanimellä Birming. Pentueessa oli kaksi ruskeanaamio urosta, Casper ja Casimir, sininaamio uros Cassius sekä ruskeanaamio naaras Birming Cecilia. Cecilia oli pennuista ainoa, joka jatkoi sukuaan saaden vuonna 1977 kaksi pentuetta, yhteensä viisi pentua, isänä sininaamio ruotsintuontiurossa Karim-San av Drotten. Cecilia oli näin ollen myös ensimmäinen Suomessa syntynyt pyhä birma, joka jatkoi kasvatustyössä mutta lapsenlapsia ei kuitenkaan syntynyt. Cecilian pentueiden kasvattajina olivat Maud ja Christina Feodoroff kasvattajanimellä Feon. Vinterny Mi-San sai vielä toisen pentueen vuonna 1977 yhdessä Karim-San av Drottenin kanssa. Vuonna 1977 syntyneiden kolmen pentueen pennuista yksikään ei kuitenkaan jatkanut siitoksessa. Lisäksi Karim-San av Drotten myytiin myöhemmin takaisin Ruotsiin. Ensimmäinen vuosikymmen ei siis jättänyt pohjaa tulevaisuutta ajatellen suomalaisen pyhä birma-kasvatustyössä.

1970-luvulla saimme maahamme kuusi pyhä birma-pentuetta, rekisteröintejä oli yhteensä 26 ja kasvattajia rodun parissa yhteensä vain kolme. Pyhä birma-rodulla tunnettiin neljä hyväksyttyä värimuunnosta; ruskeanaamio, sininaamio, suklaanaamio sekä lilanaamio. Näistä väreistä maassamme oli edustettuna kuitenkin vain ruskea- ja sininaamiot. Pyhä birma-kissat kilpailivat näyttelyissä pitkäkarvakategoriassa. Persialaiskissat yhdessä ruotsalaisten birmojen kanssa veivät kotimaisissa näyttelyissämme kirkkaimmat voitot. Vuonna 1978 saatiin kuitenkin juhliä ensimmäistä kertaa suomalaisen pyhän kissan BIS-voittoa, kun ruskeanaamio uros, Eila Tähdän omistama Feon Ca Hsiao-Ch'ou saavutti kategorian parhaan aikuisen tittelin ensimmäisenä birmana pohjoismaissa.

1980-luvulla saatiin suomalaisen pyhä birma-kasvatukseen jälleen lisäpotkua. Vuonna 1981 perustettiin Suomen Rotukissayhdistys ry:n alajaostona Pyhä Birman jaosto ja pyhä birma -kasvattajat sekä -omistajat saivat aloittaa myös yhdistystoiminnan rodun kehittämisen tueksi. Samaisena vuonna rekisteröitiin ensimmäinen Pirjo Ollisen kasvattama Birlinca-pentue. Pentueen vanhempina olivat jälleen Ruotsista tuodut kissat, ruskeanaamio uros Darmagne's Pascal ja ruskeanaamio naaras Kungsbackens Beatrix. Molemmat kissat olivat Ollisen omistamia. Pascal ja Beatrix saivat yhteisiä pentuja ja vuonna 1983 syntyi vihdoinkin maassamme pyhä birma, jonka jälkeläiset jatkoivat myös sukuaan. Kissa oli Ollisen kasvattama ruskeanaamio naaras Birlinca Exotic-Flower ja sen omisti Helena Asumaa.

1984 aloitti kasvatustyönsä pyhä birman parissa kaksi uutta kasvattajaa: Tellervo Kass kasvattajanimellä Neige-Cristal's sekä Anita Krook-Kangaspunta kasvattajanimellä Bon-bon. Samana vuonna syntyi maahamme myös ensimmäinen pyhä birma-urok, joka sai kolmannen polven jälkeläisiä. Tämä kissa oli Tellervo Kassin kasvattama ja Jaana Pyykölän omistama sininaamio uros Neige-Cristal's Bleu Athos. Vuonna 1985 kasvatustyössä rodun parissa aloittivat Pirjo ja Helena Asumaa kasvattajanimellä Downy-Flower's ja vuonna 1986 syntyivät ensimmäiset Terttu Meriläisen kasvattamat Jo-Jon pyhät kissat. Samoilta ajoilta löyty myös muutama muukin kasvattaja, mutta nämä edellä mainitut kasvattajat jatkoivat kasvatustyössä useammalla pentueella.

1988 huhtikuussa suljettiin maamme rajat Ruotsiin raivotautivaaran takia ja tästä seurasi myös pyhä birma rodulle muutoksia. Vuosien yhteistyö Ruotsin birmakasvattajien kanssa hankaloitui. Saman vuoden kesällä rajat muualle Eurooppaan kuitenkin avautuivat ja näin ollen saimme uusia mahdollisuuksia rodun kehittymiselle. Vuonna 1988 tuotiinkin maahamme ensimmäiset bimat Englannista. Saimme myös uuden värin, suklaanaamio uroksen Vinsbobäckens Son-of-Kaban saapuessa Ruotsista Suomeen.

1989 oli tuontikissojen osalta edistyksellinen: saimme maahamme Hollannista yhden ja Englannista yhteensä seitsemän pyhä birmaa. Näiden joukossa olivat mm. maamme ensimmäiset lilanaamioiset bimat, Hollannista tuotu naaras Santella van Moustache sekä Englannista tuotu Mandessa Lilac Tyne. Ensimmäinen kilpikonnanaamioväritteinen pyhä birma, naaras Sarais Quinta Rubra Flava sekä ensimmäinen tabbynaamio pyhä birma, sinitabbynaamio uros Södra Skogen's Casanova saapuivat myös samaisena vuonna Ruotsista maahamme. Tuolloin kilpikonnanaamio ja tabbynaamio eivät olleet vielä FIFe:ssä hyväksytyjä värimuunnoksia.

1980-luvulla pyhä birma-rotu tuli tunnetuksi Suomessa, mutta vuosikymmenen alkupuolella oli pentujen tarjonta vielä varsin olematonta. Vasta vuosikymmenen lopulla vuonna 1988 ylitettiin ensimmäisen kerran 50:n pennun raja vuosittaisissa rekisteröinneissä: Myös tuontikissojen määrät kasvoivat merkittävästi vuosikymmenen lopulla. 1980-luku toi maahamme 24 uutta pyhä birma-kasvattajaa. Näyttelyrintamalla suomalaiset pyhä birma-kissat menestyivät jo kotimaassa.

1990-luvulla tapahtui paljon uutta kehitystä birmakasvatuksessa. Heti vuosikymmenen alussa, vuonna 1990 FIFe hyväksyi puna-, creme-, kilpikonna-, sinikilpikonna-, suklaakilpikonna- ja lilakilpikonnanaamiovärit pyhä birma kissoilla. Saman vuoden aikana hyväksyttiin FIFe:ssä myös kaikkien värien tabbynaamioiset värimuunnokset. Näin ollen hyväksytyjä naamiovärejä oli 1990-luvun alussa jo kaikki nykyiset FIFe:n 20 eri värimuunnosta.

1990 syntyi ensimmäinen tabbynaamio pyhä birma Suomessa. Kissa oli rusketabbynaamio naaras FI*Feon Chin-Tabby Dandan. Samana vuonna syntyi myös sinitabbynaamionaaras FI*Mira's Azul-Tabby Adivina. Saimme uutena värimuunnoksena alkuvuodesta 1990 maahamme myös sinikilpikonnatabbynaamion, kun Ruotsista tuotiin naaras Alinjarra Brindabella. Samaisena vuonna syntyi maahamme myös ensimmäinen punanaamioinen pyhä birma, uros FI*Skogsliljans Calypso. Samassa pentueessa esittäytyivät myös ensimmäiset Suomessa syntyneet kilpikonnanaamiot FI*Skogsliljans Calluna ja FI*Skogsliljans Camelina. Myös suklaanaamio ja lilanaamiovärit tulivat esiin suomalaisessa pyhä birma-kasvatuksessa samaisena vuonna FI*Windermere's Honeydewin ja FI*Windermere's Fancyn myös. Vuonna 1991 syntyi Suomen ensimmäinen punatabbynaamio pyhä birma, uros FI*JoJon Tabby-Olorosso ja maamme ensimmäinen sinikilpikonnanaamio, Saksasta tuotu DE*Las Perlas-sin Wibke rekisteröitiin. Ensimmäisen cremetabbynaamion saimme vuonna 1992, jolloin syntyi FI*JoJon Dan-Tabby Sibilino. Samana vuonna tuotiin Tanskasta maahamme ensimmäinen suklaatabbynaamio DK*Kashu von Birkvel ja syntyi ensimmäinen sinikilpikonnatabbynaamio naaras nimeltään Weimar's Adeline. Seuraavana vuonna syntyiv^{船公} maassamme ensimmäiset kilpikonnatabbynaamiot FI*JoJon Vii-Voan ja FI*JoJon Wugui ja ensimmäinen cremenaamio, uros FI*Merissal Aragon.

1994 saimme maahamme ensimmäiset lilatabbynaamiopennut Nedsjö Charisma äinen Suomessa kasvatettu sinikilpikonnanaamio FI*Merissal Belle Cherie. Vuotta myöhemmin syntyi ensimmäinen Suomessa syntynyt suklaatabbynaamio pyhä birma FI*Shalinis Aristoteles Shamir. Suklaasävystä esiteltiin maamme ensimmäinen kilpikonnanaamio vuonna 1998, jolloin suklaakilpikonnanaamio Kyana v.d. Niederheide saapui maahamme Saksasta. Vuonna 1999 syntyivät maamme ensimmäiset lilakilpikonnanaamiopennut FI*Amdegan Forces of Nature ja Amdegan Fifth Element. Ensimmäinen maassamme syntynyt suklaakilpikonnanaamio esittäytyi vuotta myöhemmin kun Chiritan Unique Choice syntyi.

1990-luvun aikana suomalainen pyhä birma-kasvatus teki läpimurron kansainvälisesti, sillä vuosikymmen toi maahamme yhteensä seitsemän. Maailman Voittajaa. Vuonna 1993 suomalainen kissa saavutti ensimmäisen kerran Maailman Voittajan WW-tittelin. Voittaja oli rodultaan pyhä birma, joka tänä päivänä jo on moninkertainen World Winner, Christina Feodoroffin kasvattama sinitabbynaamio naaras EP&EC WW93,WW95,WW97,WW02 FI*Feon Yin-Tabby Emei, DSM. Emein esimerkkiä seurasivat myös sinitabbynaamio uros GIP&EC,WW94 NL*Roderick van de Suidersee, sininaamio naaras EP&EC,WW95 UK*Schwemaydaw Amelia, sinitabbynaamio naaras GIP&EC,WW96 FI*Vilman Andria, ruskeanaamio uros EP&EC,WW97 FI*JoJon Ortigo, ruskenaaamio naaras EP,WW97 FI*Neige-Cristal's Isere sekä sinitabbynaamio naaras EP&EC,WW98 FI*JoJon Qing-Tabby Kaifang.

*FI*Feon Yin-Tabby Emei*

1990-lukua voidaan pitää varsinaisena pyhä birma -rodun nousukautena Suomessa. Vuosikymmenen alussa, vuonna 1991 lakkautettiin SUROK:n alajaostona toiminut Pyhä Birman jaosto ja tilalle perustettiin oma, itsenäinen rotuyhdistys nimeltään Pyhän Birman Kissa, Sacred Cat of Burma Fanciers of Finland r.y.. Nykyään yhdistys kantaa nimeä Pyhä Birman Kissa, Sacred Birmans in Finland.

Pyhä birma -rotu saavutti vuosikymmenen aikana suosion paitsi rekisteröintien, niin myös näyttelymeriittien saralla. Vuosikymmenen lopulla oli maassamme edustettuna jo lähes kaikki FIFe:ssä hyväksytyt pyhä birma-kissan naamiovärit. Pentuja rekisteröitiin maassamme vuosittain jo yli 200. Vuosikymmen toi rodun pariin peräti 142 uutta kasvattajaa. Vuonna 1997 pyhä birma oli yltänyt Suomen Kissaliiton rekisteröinneissä toiseksi suosituimmaksi kissaroduksi.

2000-luvun aikana on pyhä birma edelleen pitänyt vahvan asemansa suomalaisessa rotukissamaailmassa. Vuonna 2007 oli maassamme vihdoinkin edustettuna kaikki pyhä birma-naamiovärit kun lilakilpikonnatabbynaaio FI*JoJon Meimeng rekisteröitiin vuonna 2005 ja suklaakilpikonnatabbynaamio FI*Lean Kronenburg Blanc täydensi väriskaalan lopulta vuonna 2007. Vuosina 2001 ja 2002 pyhä birma ylsi rekisteröinneissä Suomen suosituimmaksi kissaroduksi. 2000-luvulla pyhä kissamme on ollut edelleen säännöllisesti Suomen Kissaliitto ry:n rekisteröintitilastoissa kärjen tuntumassa 350-400 pennun vuosittaisilla rekisteröintiluvuillaan.

2009 vuoden lopussa oli maassamme rekisteröity pyhä birma-rotuisia kissoja kautta aikojen yhteensä 5413. Tuontikissoja on saapunut maahamme vuosien varrella mm. Ruotsista, Englannista, Saksasta, Tanskasta, Norjasta, Hollannista, Ranskasta, Italiasta, Australiasta, USA:sta, Latviasta, Virosta ja Venäjältä. Näyttelymaailmassa suomalainen pyhä birma menestyy paitsi kotimaassa, niin myös ulkomailla. Maailmanvoittaja-tittleitä emme ole kuitenkaan vuoden 2002 jälkeen maahamme saaneet muutamista läheltä piti tilanteista huolimatta. Suomalaisten birmojen taso on kuitenkin kansainvälisestikin hyvä ja tulevaisuuden näkymät ovatkin valoisat.

Lähteet:

Christina Feodoroff: Pyhä Birma -historia Suomessa, 2000

Christina Feodoroff: Legendan pyhä kissa, Kissa-lehti 6/95, 1995

Suomen Kissaliitto ry:n rekisteröintitiedot